

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Epistolarvm Innocentii III. Romani Pontificis Libri Vndecim

Innozenz <III., Papst>

Parisiis, 1682

Bvrdegalen. Archiepisc. Agennen. Episcopo, & Abbatii Sylvae majoris.

urn:nbn:de:hbz:466:1-20006

*AVINIONEN. ET TRISCASTR.
Episcopis.*

*Epist. 35.
Vt Templarios
oratorium sibi
construere pa-
tiantur.*

CAUSAM quę inter dilectos filios fratres militiae Templi ex una parte, & Præpositum & Canonicos Sistaricen. ex alia super constructionem oratorij vertebar, super qua post commissiones plurimas ab apostolica sede obtentas, à venerab. fratrib. nostris Dien. & Dignen. Episcopis & dilecto filio Abbe de Bos caldun fuerat sententia promulgata, utraque parte in nostra præsentia constituta, dilectis filiis G. sanctæ Mariae trans Tyberim Presbytero & H. sancti Eustachij Diacono Cardinalibus commisimus audiendam: qui, auditis utriusque partis rationibus, nobis & fratribus nostris fideliter qua audierant retulerunt, in scriptis allegationes partium præsentantes. Nos autem auditis omnibus & diligenter inspectis, cum fratribus nostris deliberato consilio, quia durum admodum videbatur quod privilegia felicis recordationis Romanorum Pontificum prædecessorum nostrorum & nostra concessa Templariis debita firmitate carerent, volentes quod & privilegia tam prædecessorum nostrorum quam nostra illibata serventur, & sententia prædictorum judicum, qua per bonæ memorie Celest. Papam prædecessorem noscitur confirmata, in sua remaneat firmitate, taliter duximus super ipso negotio statuendum, ut Præpositus & Capitulum Sistaricense, si voluerint, à Templariis sufficientem infra duos menses recipiant cautionem quod de oratorio illo damnum aut præjudicium matrici Ecclesiæ nullatenus generetur; & sic, secundum quod in eorum habetur privilegiis, habeant facultatem præfatum oratorium consummandi. Quod si forte prædicti Præpositus & Canonicci cautio nem ipsam non duxerint admittendam, ut sic latæ sententiæ pareatur quod privilegiis indultis minimè derogetur, Templariis ipsis auctoritate dedimus apostolica potestatem, ultra locum illum in quo construere incepérunt, sicut per sententiam est inhibitum ne ulterius in ipso procedant, ubique maluerint, duntaxat in suo solo, non obstante contradictione vel appellatione cuiuslibet, juxta privilegiorum suorum tenorem oratorium fabricandi. Inde est quod fraternitati vestra per apostolica scripta

mandamus quatenus præfatos Præpositum & Canonicos, ut sibi & Sistaricen. Ecclesiæ à Templariis præcaveant, ut prædiximus, & constructionem oratorij jam incepti non impedian, moneatis attentiū, & inducere procuretis. Quod si facere forte noluerint, ne Templarios super constructionem oratorij ultra locum illum (ut superius est distinctum) contra concessam eis libertatem à nobis impedire præsumant, ipsos per censuram ecclesiasticam, sublato appellationis obstaculo, compellatis. Datum Laterani VI. Idus Aprilis.

*BVRDEGALEN. ARCHIEPISC.
Agennen. Episcopo, & Abbati
Sylva majoris.*

EX parte venerabilis fratribus nostri Valaten. Episcopi fuit in audience nostra propositum quodcum in novitate promotionis sue de ordinatione Valaten. Ecclesiæ tractatus inter ipsum & Canonicos haberetur, per mendacium confinxerunt quod in ipsa Ecclesia non fuerant ab antiquo nisi decem & octo præbendæ, nullam ei super hoc scripturam authenticam exhibentes, & falsis persuasionibus ejus animum induxerunt ut super statuendo numero decem & octo Canonicorum, qui tamen essent in Ecclesia residentes, & ibidem assidue deservirent, suum præberet assensum, & licet proventus ipsius Ecclesiæ xxiv. Canonicis congrue sufficere valeant, non eriam sunt xij. Canonicci qui Ecclesiæ servitium suum impendant; & iidem lucrum suum potius quam Ecclesiæ commodum attendentes, ut proventus Ecclesiæ in suos usus convertant, in substituendis Canonicis nec volunt nec student esse concordes. Quoniam igitur quod per fraudem vel mendacium obtinetur, effectum habere non debet, discretioni vestra per apostolica scripta mandamus quatenus, si præmissis veritas suffragatur, non obstante constitutione prædicta super numero xvij. Canonicorum facta per fraudem in Ecclesiæ detrimentum, secundum quod Ecclesiæ poterunt sufficere facultates, sub convenienti numero Canonicos eligi absque appellationis obstaculo & instituti faciat, qui continuam ibidem residentiam facientes, devotum in ea Domino exhibeant famulatum; distictiū compescentes, si qui yobis super his te-

*Epist. 16.
Vt in Ecclesia
Valateni re-
instituatur Ca-
nonici, quo li-
cet per facul-
tates Ecclesiæ.*

merè præsumperint refragari. Nullis literis &c. Quòd si omnes &c. Datum La- terani II. Idus Aprilis.

PH. MEDOLANENSI
Archiepiscopo.

Bijl. 17.
Quodlibet inter
eum & Abbatem
sancti Donati
descendit scia-
temendo dif-
ficiuntur.
Cap. Inter dilec-
tos. De fide
instrumentorum.

Intra dilectos filios Gerardum Abbatem sancti Donati de Scozula ex una parte nomine monasterij, & W. Balbum Mediolanen. Canonicum procuratorem tuum nomine Mediolanen. archiepiscopatus ex altera, super subjectis articulis diù fuit in nostro auditorio litigatum. Petebat siquidem dictus Abbas nomine monasterij sancti Donati de Sexto à prefato procuratore tuo nomine Mediolanen. Ecclesiae restitu monasterio memorato portum Scozula sive Sexti, cum honore, distictu, & jurisdictione præfati loci & castellantiae, dicens ad monasterium hæc omnia pertinere, hoc ipsum dicens de hominibus qui habitant in curte Baveni, & tenent res monasterij memorati, scilicet in Gralia, Carpuneno, Vesterpeno, Cadempleno, Baveno, & Insula superiori, Bolgerate, ac Lisia. Petens etiam ut Mediolan. Archiepiscopus cessaret ab inquietatione hominum qui habitant in loco Baveni super manso de Curte, de quibus monasterium obtinuerat in judicio possessorio per sententiam Episcopi Veronen. Item ut cessaret ab inquietatione vicariorum, id est, communium & terrarum in territorio Sexti sive Scozulae & in ejus castellantia positarum, ab inquietatione quoque albergariae prædicti loci Scozulae sive Sexti, & illius etiam castellantiae. Rursus, ut non inquietaret monasterium antedictum in possessione vel quasi possessionem piscaria totius aquæ Ticini usque ad raviam Castelletti, vel Pigaroli. Et hæc omnia perebat cum omnibus fructibus inde perceptis, salvo in omnibus jure addendi, vel minuendi: satagens multiplicitate comprobare omnia quæ præmissa sunt, ad suum monasterium pertinere. Primò per privilegii Luitardi Comitis quondam Episcopi Ticinensis, qui monasterium ipsum fundaverat, & ei quæ præmissa sunt donaverat universa. Secundò per instrumentum sententia Asperi quondam Mediolan. Archiepiscopi, quam ex delegatione Lodoici Imperatoris tulit pro monasterio sapientio super his contra

* Nottingum præfati Luitardi nepotem,

qui super eis molestabat monasterium. Tertiò per privilegia Rom. Imperatorum, & præfertim Henrici, qui præmis sa omnia monasterio confirmabant & conferebant. Quartò per instrumenta locationum quas fecerant diversis personis Abbates monasterij memorati. Testes quoque produxerat, per quos nitebatur probare quòd monasterium à * sexaginta annis infrà & à quinquaginta annis & suprà tenuerat & possederat omnia supradicta, & quòd fama publica erat ea omnia præfato monasterio à jamiento Luitardo fuisse donata. Sed contra privilegium * donationis à præfato procuratore tuo multa fuerunt objecta. Primò, quia ibi maximè apparebat consumptum, ubi potuisset falsitas faciliter reprehendi, videlicet in annotatione inductionis. Secundò quia cùm charta veritissima videretur, recentior apparebat scriptura, tanquam non illo tempore facta fuisset. Tertiò, quia falsum sigillum virtuosè videbatur appositum, eò quòd à media parte sigilli apparebat quædam imago, non cum mitra in capite, sed cum pileo, nec induita pontificalibus, sed regalibus, tenens in manu non baculum pastorale, sed quasi sceptrum regale, cuius facies non apparebat integra, sed dimidia, tanquam in alia medietate * recipiceret aliam, quæ tamen tota vacua remanebat; sed quædam imago videbatur ex ea fuisse deleta, quia cera in ea parte nec in colore nec in planicie reliqua parte similis apparebat. unde non Episcopi, sed Imperatoris, videbatur fuisse sigillum, quod in una medietate Cæsaris imaginem exprimebat, & in altera medietate presumebatur vel filij vel coniugis imaginem habuisse. Nam & in ipso sigillo nullæ aliæ literæ apparebant, nisi quæ nomen proprium cum hac adjectio ne Dei gratia designabant. Sed cùm proprium nomen ipsius Episcopi fuerit Luitardus, in nomine proprio, quod exprimebat sigillum, deletæ fuerant duæ literæ, secunda, quæ fuerat inter L & T, & sexta, quæ fuerat inter R & V; ita quòd si secunda fuisset O, & sexta fuisset I, proculdubio non Luitardus sed Lotarius legeretur. Quod etiam inde * cognosci poterat, quia secundum dispositionem aliarum literarum inter L & T non erat spatiū nisi quod potuisset unam literam continere, cùm secundum integratatem hujus nominis Luitardus, inter L

Y y ij

* In Tertia Col-
lect. XL. errore
librarij hand
dubie.

* In Tertia Col-
lect. donatoris

* In Tertia Col-
lect. recipere

* In Tertia Col-
lect. conici

Vide supra lib. 1.
Op. 17.

Op. 17.

* In Tertia Col-
lect. A.